Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70%

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 28.000
Letna inozemstvo Lir 40.000
Letna inozemstvo. USA dol. 30
Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XXXVIII. - Štev. 11 (1891) Gorica - četrtek, 13. marca 1986 - Trst Posamezna številka Lir 600

Hudič - skušnjavec

Vsako leto prvo postno nedeljo se bere odlomek iz evangelija, v katerem je rečeno, kako je hudič poskusil zvedeti, ali je Jezus Kristus res božji Sin, kako ga je hotel odvrniti od poti, ki mu jo je začrtal in določil nebeški Oče: pot odpovedi in trpljenja, a tudi pot odrešenja in slave. Kristus je skušnjavca zavrnil, a ta se je, kakor poroča evangelist Luka, za nekaj časa umaknil od njega; lahko bi rekli: le za nekaj časa. Jezus je začel svoje javno delovanje z zmago nad satanom.

V Sv. pismu je vsekakor Jezusovo bivanje in delovanje na tem svetu prikazano kot oster boj s peklenskimi silami: njihov vpliv se poostri z množitvijo obsedenosti, a Jezus povsod dosega zmago nad »hudobnimi duhovi« in jih izganja iz obsedencev. Izganjanje hudobnih duhov je naravnost znamenje prihajajočega božjega kraljestva.

KDO JE SKUŠNJAVEC

Res, kdo so ti hudobni duhovi, kdo je ta satan, hudič, skušnjavec? Sveto pismo nove zaveze govori o hudobnih duhovih — kakor o angelih — v zvezi z odrešitveno zgodovino in v podrejenosti tej zgodovini; tisto, kar hoče poudariti, je predvsem optimizem, zaupanje v odrešujočega Boga: kneza laži, teme, smrti je Kristus premagal; in kristjan z božjo močjo obhaja, če le resno hoče, zmagoslavje nad vsemi peklenskimi bitji in silami. »Če je Bog za nas, kdo bo zoper nas?« je zapisal apostol Pavel: »V vseh spreskušnjah zmagujemo po njem, ki nas je vzljubil.«

Sveto pismo nove zaveze daje samo posredno kako luč glede tega, kaj so ta bitja; pravi nam, da gre za nečiste duhove, da jih je veliko (toda pač manj kakor dobrih angelov), da je njihov vodja satan, ki s številnimi služabniki deluje na tem svetu in ti vabijo in privlačijo človeka v greh ali pa usužnjujejo njegovo telo.

Medtem ko Sveto pismo stare zaveze satana prikazuje bolj kot človekovega sovražnika kakor pa božjega, je satan v novi zavezi razločno tisti, ki je kot Kristusov nasprotnik v nasprotju z Bogom in njegovim delom v odrešitveni zgodovini.

IZVOR SATANA

Evangeliji o tem ničesar ne povedo. Ker uporablja sv. Pavel pri govorjenju o nevidnih bitjih, dobrih ali pa slabih oz. zlih, zelo podobne izraze in pridevke, zato moramo pač misliti, da so po njegovem mnenju glede na svoj izvor oboji, dobri in hudobni, iz iste družine: hudi ali hudobni duhovi so padli angeli.

Svetopisemska knjiga Razodetje jih jasno opisuje kot bitja, ki so se Bogu, svojemu stvarniku uprla. Apostol Peter piše: »Bog še grešnim angelom ni prizanesel, temveč jih je strmoglavil v mračno peklensko brezno...« Zato pa isti apostol svetuje: »Trezni bodite in čujte! Vaš sovražnik hudič hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Uprite se mu, ker ste trdni v veri.«

Strah pred hudobnim duhom z ene strani, z druge pa nagnjenje do čudežnega in čudovitega — to dvoje je brez dvoma imelo precejšnjo vlogo v ljudski vernosti srednjega veka. In vodstvo Cerkve je moralo večkrat stopiti v boj proti takemu pretiravanju.

Vera v hudobne duhove je namreč večkrat ljudi navdihnila, da so se zatekali k čarovništvu. Žalosten pojav so bili procesi zoper čarovnice, ki so trajali do konca 18. stoletja. Razširjena je bila misel, da imajo nekateri ljudje posebne zveze s hudobnimi duhovi in z njihovo pomočjo napravljajo med drugim veliko škodo posameznikom in skupnosti.

V novem veku je zoper vero v demone, hudiče, reagiral racionalizem; napredek naravoslavnih znanosti, ki se je kmalu začel in pozneje naglo napredoval, je omogočil razlago mnogih pojavov, ki so prej ljudje o njih mislili, da so čudežni, da jih je treba pripisovati nekim skrivnostnim silam; cerkvena oblast je postala bolj previdna, če je šlo za dejstva, v katerih je kdo videl ali mogel videti poseganje hudih duhov.

V naši dobi je preučevanje religiozne psihologije prineslo marsikaj novega in važnega, kar je dragocen prispevek h krščanskemu razmišljanju in pojmovanju glede človekove odvisnosti od nevidnega sveta. S tem je tudi olajšano razlikovanje med resnično in navidezno obsedenostjo in razumevanje potov, po katerih se v človeka priplazita skušnjava in greh.

POMEN HUDIČA ZA NAŠ ČAS

Kakšen pomen ima vse to za nas, v tem našem modernem in naprednem času? Ali ne slišimo veliko govoriti o čarovnijah, zarotovanju, izganjanju hudobnega duha, o eksorcistih in eksorcizmih, o »črnih mašah«, celo o češčenju satana, o spiritističnih sejah in parapsihologiji in podobno? Veliko je danes ljudi, ki se čutijo ogroženi po hudobnih duhovih. Slišimo govoriti o obsedencih. Nešteto je ljudi, ki iščejo odgovore na raznih mestih in pri raznih osebah na vsa zapletena vprašanja, ki so v zvezi z morebitnim vmešavanjem hudobnega duha v življenje posameznika in skupnosti. Zopet drugi se vprašujejo, ali je brez hudiča, očeta zla, res možna na svetu in v človeku takšna hudobija, kakor jo moremo danes opaziti po vseh delih sveta.

Še in še bi lahko iskali in vpraševali. Krščanski človek hudobnega duha ali satana ne izključuje iz življenja. Vprašanje je samo, kako spoznati, da je v to ali drugo dejanje vpleten res sam satan. Človek je pač velika zagonetka. Bolj ko se poglabljamo v njegovo notranjost, bolj skrivnostna postaja njegova stvarnost.

STALIŠČE CERKVE

Kardinal Ratzinger, predstojnik Kongregacije za verski nauk, je že 29. septembra lani poslal škofom pismo o izganjanju hudiča. Ker je vse več krščanskih skupnosti, ki med molitvenimi srečanji izganjajo hudega duha, je kardinal opozoril, da smejo izgovarjati posebne obrazce nad resničnimi obsedenimi le tisti, ki imajo za to posebno škofovo dovoljenje.

Cerkev uči, da ima satan neko moč nad grešnim človekom in njegovo smrtjo, da pa mu je Kristusovo odrešenje odvzelo moč v tem smislu, da ji človek že sedaj na zemlji nikakor ni brez moči podvržen. Cerkveni nauk še posebej prepoveduje, da bi precenjevali zapeljivi satanov vpliv na človekovo grešnost. Kristus je izganjal hude duhove in je izgnal vladarja tega sveta. Skozi vso človeško zgodovino traja trd boj zoper moči teme in treba je imeti bojno božjo opravo zoper njihovo zalezovanje.

Prosimo pomoči Kristusa zmagovalca, da bomo v tem neizogibnem, včasih srditem boju vedno zmagovalci.

DR. LOJZE ŠKERL

★

Ne besed, ampak dejanj potrebuje človek v stiski.

Človekovo dostojanstvo: Vest in odgovornost

Otroke so nas učili, da imamo v duši poseben zvonček; ta se oglaša in svari, če delamo slabo; vabi nas in spodbuja, če delamo dobro. Prispodoba vesti z zvončkom ni slaba in je dostopna otroškemu dojemanju, ki hoče konkretnih stvarnih dejstev in abstraktnih splošnih pojmov.

KAJ JE VEST

V zgodovini filozofije srečamo starega Sokrata. Someščani so mu očitali, da kvari njihovo mladino. Sokrat se je pa zagovarjal, da mu njegovo ravnanje in učenje narekuje glas bogov, ki ga čuti v sebi. Da zato ne more učiti in ravnati drugače. To je že višje pojmovanje vesti: notranji glas, ki ga človek v sebi čuti, oz. sliši in ga ne more preslišati, četudi bi hotel.

Pesniki in pisatelji so v literarni govorici in simboliki izpovedovali isto resnico in spoznanje, tako A. Gradnik v sonetu »Večerna senca«, ki ga je za uvod v predavanje prebral nadškof A. Šuštar, ali Ivan Cankar v »Zaklenjeni kamrici«, ali F. Dostojevski v romanu »Zločin in kazen«. Saj človek, ki misli, ne more mimo svoje vesti. Tudi današnji človek ne, kakor je raztrgan v svoji duševnosti in razcepljen v svoji dejavnosti.

KAJN IN ABEL

Mimo vprašanja človekove vesti ni šlo tudi božje razodetje. Nasprotno, že prav na začetku, kmalu po izvirnem grehu, se zastavlja vprašanje vesti ob zgodbi o Kajnu in Abelu. S to zgodbo je hotel Bog osvetliti ravno problem vesti, kakor se javlja v človeku pred dejanjem, med dejanjem in po dejanju.

VEST V LUČI ZADNJEGA CERKVENEGA ZBORA

Tudi na to je opozoril v četrtek 6. marca predavatelj nadškof A. Šuštar. Vendar vprašanja vesti ni zagrabil s strani razodetja ali filozofije, temveč v »luči zadnjega vesoljnega cerkvenega zbora in zadnje sinode škofov«.

Drugi vatikanski koncil je namreč vprašanju vesti posvetil veliko pozornost zlasti v konstituciji Gaudium et spes ali Cerkev v svetu, pa tudi v drugih dokumentih. Nastal je tako neki celosten nauk o vesti in s tem tudi odgovornosti, saj iz vesti izhaja tudi odgovornost za dejanja.

»V notranjosti svoje vesti odkriva človek postavo, ki si je ne daje sam, temveč se ji mora pokoravati,« pravi zadnji koncil (GS 16). Pri tem gre za moralno postavo, za postavo, ki naj ureja človeška dejanja. Človeška dejanja pa imenujemo tista dejanja, ki jih človek premisli in se zanje svobodno odloči. Gre za neki notranji proces, ko človek s svojim umom presoja dejanje pred začetkom na podlagi osnovne moralne zahteve: Delaj dobro in ogibaj se slabega! Po dejanju pa spet presoja samega sebe, ali je ravnal v soglasju z vestjo, to je s svojim spoznanjem o moralno dobrem in moralno slabem; če je dobro opustil ali slabo storil. Pravimo, da človeka peče vest.

Vest je torej naša osebna sodba o naših dejanjih glede na njihovo soglasje z naravnim moralnim zakonom. »Človek ima v srcu od Boga zapisano postavo,« uči koncil. Vemo, da so grški filozofi prvi razmišljali o tej postavi, ki ji pravimo naravni moralni zakon. Grške tragedije so vse zasnovane na konfliktu med človekom in naravnim moralnim zakonom. Zato so tudi tako občečloveške in veljavne za vse čase.

NEKAJ RESNIC O VESTI

»Vest je človekovo najbolj skrito jedro in svetišče, kjer je človek čisto sam z Bogom,« nadaljuje koncil. Iz teh spoznanj koncila je dr. Šuštar razvil nekatere teze in resnice o vesti, npr.: ni človeka brez vesti. Če kdaj pravimo, da je kdo brez vesti, menimo, da vesti ne posluša. Potem da je vest nekaj osebnega, saj gre za osebno prepričanje in sodbo o svojih dejanjih. V poslušnosti vesti je človekovo dostojanstvo in po njej bo človek sojen. Zato nobena človeška oblast, tudi cerkvena ne, ne sme človeka siliti, da bi ravnal proti svoji vesti.

SVOBODA IN ODGOVORNOST

Iz nauka o vesti izvira nauk o človekovi odgovornosti in svobodi. V vesti, to je v samem sebi se človek svobodno odloča za dobro ali slabo. Zato pravi vesoljni cerkveni zbor, da bo človek sojen po svoji vesti. Pri tem koncil odločno zagovarja človekovo svobodo in svobodno voljo. »Le svobodno se more človek obrniti k dobremu« (GS 17), ali k slabemu. To načelo o svobodnem odločanju zagovarja koncil posebno, ko govori o verski svobodi. »Ta vatikanski cerkveni zbor izjavlja, da ima človeška oseba pravico do verske svobode. Ta svoboda je v tem, da morajo biti vsi ljudje prosti od siljenja tako s strani posameznikov kakor tudi s strani družbenih skupnosti in katerekoli človeške oblasti.« S tem je enkrat za vselej konec nasilnemu krščevanju, kot se je godilo v srednjem veku, in nasilnemu prekrščevanju, kot so ga uganjali ustaši nad pravoslavnimi v zadnji vojni.

ČLOVEK ODGOVARJA ZA SVOJA DEJANJA

Dejanja, ki se zanje človek odloči zavestno in svobodno, so njegova osebna last in zanje odgovarja pred človeškimi oblastmi in pred večnim Sodnikom. Nič drugega ni naše kot to, kar zavestno in svobodno storimo. To je naša nepreklicna lastnina, ki nam je niti Bog ne more odvzeti. Zato pravi cerkveni zbor, da bo človek sojen po tem, kako je poslušal svojo vest. Ali kot se izraža Apokalipsa: »In vsak je bil sojen po svojih delih.«

Ob smrti človek vse zapusti, spremljajo ga samo njegova dela, dobra ali slaba, v spominu ljudi in zgodovine, zlasti pa ga spremljajo pred večnega Sodnika, ki »bo sodil žive in mrtve«.

Sodobni človek se odgovornosti rad izmika in meče krivdo na druge, na družbo, na okolje, na svojo naravo: »Takšen sem, ne morem drugače.« Toda vest je nepodkupljiv sodnik naših dejanj.

* * *

Predavanja nadškofa Šuštanja se je udeležilo izredno veliko poslušalcev, med njimi tudi goriški nadškof A. V. Bommarco s tajnikom A. Persigom. Pred predavanjem je msgr. Šuštar tudi bil gost našega nadškofa.

K. Humar

Položaj v izvoljenih svetih deželne večine

Spet so na vrsti srečanja med strankami deželne večine — DC, PSI, PSDI, PRI, PLI in Slovensko skupnostjo; na teh sestankih se obravnava tematika v zvezi s sedanjim političnim položajem v deželi. Ni lahko reči, kam bo vse vodilo oz. peljalo. Sedaj so na vrsti že več časa politični razgovori (nekako na polovici zakonodajne dobe) v sedanji deželni upravi.

Vemo, da so pogajanja lahko zapletena in kompleksna. Lista za Trst si želi vstopa v deželni odbor in večino; nekaj podobnega je sedaj sprožilo Furlansko gibanje, ki se tudi ne znajde v svoji sedanji situaciji. Slovenska skupnost vedno upravičeno poudarja na vseh zadevnih srečanjih svojo pravico do enakega dostojanstva, se pravi pravico do vstopa v izvršne organe deželne vlade. Socialisti se po svoji strani zavzemajo za vstop v tržaške odbore (pokrajina in občina), kjer niso zastopani, iz katerih pa so se pred leti pravzaprav sami izločili.

Vse to kaže na silno zapleten in malo stabilen položaj. Nočemo s tem reči, da se bliža konec legislaturi. Na vsak način pa se zdi, da je na polovici mandatne dobe politični položaj vsaj postal predmet diskusije o tem, kako naj se dejansko v zadnjih dveh letih mandatne dobe postopa v tem zakonodajnem telesu. Naj zato le na kratko razmislimo o nekaterih aspektih v tej problematiki.

Zapisali smo, da smo nekako na polovici mandatne dobe sedanje deželne uprave. Res je, volitve leta 1983 so že precej za nami in sedaj je še dobri dve leti do novega volilnega roka, ki bo leta 1988. V tem času je deželna večina zgoraj omenjenih šestih strank dala v bistvu dve vladi s predsednikom Biasuttijem (DC): prva je bila petstrankarska (DC, PSI, PSDI, PRI in PLI) s SSk v politični večini, druga pa je po lanski znani »zadevi Vespasiano« pomenila preobrat s sestavo štiristrankarskega odbora (DC, PSI, PSDI in PRI), medtem ko sta PLI in SSk v politični šeststrankarski večini. Kot nagrado za svoj umik iz deželne vlade so liberalci prejeli prestižno predsedstvo deželnega sveta.

Prav v tem ne gre tu za iskanje kake bistveno nove politične formule, saj v bistvu ne more niti med strankami vsedržavne vladne večine do česa podobnega priti. Lahko pa pride do krajevno možnih spremenljivih okvirov, ki smo jih že zgoraj omenili.

Kam vse to? Dejstvo je, da se politično življenje v deželi lahko nagiba do kakih novih premikov. Kdaj bo do teh prišlo, ni še gotovo. Nedvomno igra politična konjunktura v vsedržavnem merilu tudi tu svojo vlogo in igro. Mimo tega imamo v deželnem okviru že prej naštete situacije, ki tudi določajo jasno in oblačno vreme na političnem barometru.

Kar zadeva slovensko problematiko še posebej, naj podčrtamo, da je zlasti v nastopih predstavnikov SSk vedno prisotna zahteva po čim večji politični podpori dežele same in njene vladajoče večine za glavne naše zadeve. Upamo, da ne bomo ostali — glas vpijočega...!

Seminar Slovenske skupnosti

Slovenska skupnost na Goriškem priredi v soboto 15. marca politični seminar za člane in somišljenike. Stranka, kot Slovenska skupnost, ki je odprta vsem tistim, ki jim je narodnost pred ideologijo, potrebuje zato stalne izmenjave misli, idej, notranje dialektike in vse to ji mora služiti kot izhodišče za njeno bodočo politično držo. Zadnji, uspeli pokrajinski kongres je že nakazal nekaj smernic, ki jih bo ta seminar lahko še podrobneje opredelil, saj je njegova tema prav »Smernice SSk v bodočem delovanju« zlasti v luči ideološke problematike.

Seminar bo v restavraciji Sgubin na Škrljevem v občini Dolenje. Na programu je nekaj uvodnih razmišljanj, ki bodo služila kot uvod v diskusijo. Podali jih bodo prof. Andrej Bratuž, dr. Rafko Dolhar, Ivo Jevnikar. Pričel se bo ob 15.30, zaključil pa s skupno večerjo.

Spadolini o pravicah slovenske manjšine

Pretekli teden se je mudil v Jugoslaviji na uradnem obisku obrambni minister Spadolini. Šel je na povabilo sekretarja za jugoslovansko obrambo admirala Branka Mamule.

Ob tem obisku je Spadolini dopisniku tiskovne agencije Ansa izjavil, da je zaščita slovenske manjšine zadeva, ki se tiče italijanskega notranjega prava. Problema slovenske manjšine namreč ni mogoče istovetiti s tistim nemške manjšine na Južnem Tirolskem. Tam so Nemci v večini, Slovenci pa ne. Tem je sicer treba priznati vse pravice, ki pa da so v veliki meri že zagotovljene kot to dokazujejo slovenski tisk, gledališče in kultura. »Toda,« je še dejal, »potreba po zakonskem instrumentu, ki naj ureja in priznava te pravice, je utemeljena.« Menim, da bo treba po tej poti hitro prehoditi še tisti del, ki je bil v zadnjih letih zamujen zaradi nekaterih nerazumevanj kot so »Osimski šok« in vloga Liste za Trst, ki sta oslabila vse stranke. Sedaj pa «obstajajo pogoji, da se izpopolni zaščita slovenske manjšine«.

Spadolinijeva stališča se nekako skladajo s stališči tukajšnjih republikancev, ki trdijo, da so pravice slovenske manjšine že zajamčene, da jih je kvečjemu treba zbrati in urediti z novim zakonskim instrumentom. To pa velja le za Slovence na Goriškem in Tržaškem. Drugod jih za Spadolinija enostavno ni.

Argentinski Slovenci žalujejo za svojim dušnim pastirjem

V majskih dneh leta 1945 je 25.000 Slovencev zapustilo svojo domovino, saj je vse zgledalo, da bo tudi Slovenija postala sovjetska provinca, ki ji bo stalinizem krojil nadaljnjo usodo. K sreči so se kasnejši dogodki tako razvijali, da do tega ni prišlo.

S tistimi, ki so tedaj odšli na bridko pot begunstva, je bil tudi profesor verouka in stolni vikar v Ljubljani Anton Orehar. Njegova sošolca v bogoslovnem študiju sta bila med drugimi beograjski nadškof Alojbij Turk in koprski škof Janez Jenko.

Pok. msgr. Orehar se je rodil 13. junija 1910 v Predosljah pri Kranju. Izšel je iz vzorne krščanske družine z 9 otroki. Po gimnaziji v Kranju je nadaljeval študije v ljubljanskem semenišču in bil 8. julija 1934 posvečen v duhovnika.

Že prve tedne po odhodu iz domovine je v maju leta 1945 prevzel na svoja ramena dušnopastirsko službo v taborišču Monigo pri Trevisu in spremljal nato svoje rojake v Servigliano in Senigallio pri Anconi. Dostikrat je tedaj doživel težke ure bodisi s strani angleških oblasti, ki njegovega poslanstva niso hotele razumeti bodisi s strani nekaterih rojakov, ki so njegovo avtoriteto zlonamerno rušili.

Leta 1948 je prišel v Argentino pod tujim imenom, kajti jugoslovanski režim mu je na vsak način skušal preprečiti odhod iz Italije in zahteval od zasedbenih oblasti, da mu ga izročijo. Najprej se je nastanil kot hišni kaplan v župniji sv. Julije v Buenos Airesu, odkoder je začel z versko organizacijo novodošlih rojakov, kakih sedem tisoč po številu.

Leta 1953 je na podlagi papeške enciklike »Exul familia« prejel iz Rima imenovanje za ravnatelja slovenskih dušnih pastirjev. Pri tem si je pridobil neminljivih zaslug za versko oskrbo svojih rojakov in za ustvarjanje struktur za njihovo narodno in prosvetno-kulturno rast.

Organiziral je 17 dušnopastirskih središč (9 v Vel. Buenos Airesu in 8 v notranjosti Argentine), dal pobudo in vodil akcijo za postavitev osrednje Slovenske hiše in cerkve Marije Pomagaj v samem Buenos Airesu, se zavzel skupaj z nesebičnimi učitelji in učiteljicami za organizacijo osnovnošolskih tečajev in kasneje še srednješolskega, pospeševal slovenski verski tisk, med katerim prednjačita tedensko dušnopastirsko glasilo »Oznanilo« ter mesečna revija »Duhovno življenje« s prilogo za otroke »Božje stezice«. Veliko naporov je vložil tudi v delo za verske in katoliške organizacije (štiri veje KA, fantovska in dekliška organizacija, društvo slovenskih katoliških starešin in študentov, Zveza mater, Vincencijeva konferenca in podporna ustanova Čebelica). Veliko važnost je polagal tudi obiskom družin in njihovi duhovni rasti. In Bog je blagoslovil njegovo delo! Od leta 1948 je iz teh družin izšlo skoro 80 duhovnikov, samo predlanskim šest in lani spet dva, pa tudi za letos se obetajo novi. Kakšna bogata duhovna žetev za skupnost, ki šteje komaj 7.000 oseb!

Pok. msgr. Anton Orehar ob svoji srebrni maši leta 1969

Hvaležni rojaki so se mu z množično udeležbo oddolžili za vse opravljeno delo ob njegovi zlati maši, ki jo je 8. julija 1984, na sam dan svojega posvečenja, opravil v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu. Štiri dni nato je zlatomašnik prišel v Evropo, da se sestane s svojimi sobrati jubilanti in sorodniki. Ne da bi slutil, je bil to zadnji obisk domačih krajev.

V Marijinem domu v Trstu je 17. julija somaševal z zlatomašnikoma škofoma Turkom in Jenkom ter sošolcema msgr. Jamnikom in msgr. Prešernom, v nedeljo 22. julija pa je opravil zahvalno daritev v župnijski cerkvi v Gabrjah, kamor ga je povabil tamkajšnji dušni pastir Jože Jurak, ki je bil v letih 1951-1960 v Argentini njegov najožji sodelavec. Tedaj so ga osrečili s svojo prisotnostjo številni sorodniki, ki so prišli iz domovine, med njimi 89-letna sestra in 83-letni brat.

Po tem slavju se je msgr. Orehar vrnil med svoje rojake v Argentini, da nadaljuje s svojim poslanstvom. Iz tednika tamkajšnjih Slovencev »Svobodna Slovenija« smo razbrali, da nadaljuje s svojo vsestransko dejavnostjo, dasi se je moral že nad dvajset let spoprijemati z močno sladkorno boleznijo. Zato nas je vse, ki smo ga poznali, presenetila vest, da je 7. marca, na prvi petek v mesecu prenehalo biti njegovo duhovniško srce. Novica je hitro prišla tudi v naše kraje in radio Trst A jo je nato razširil do zadnje slovenske vasi. Pokopali so ga v ponedeljek 10. marca, kasneje pa mislijo njegove posmrtne ostanke prenesti v cerkev Marije Pomagaj, ki je njegovo življenjsko delo.

Ko izrekamo sožalje argentinskim Slovencem ob tej težki izgubi, želimo navesti besede nadškofa dr. Šuštarja, ki jih je na msgr. Oreharja naslovil ob njegovi zlati maši. Glasijo se:

»Ob tvoji zlati maši se ti iskreno zahvaljujem za tvoje veliko duhovniško življenjsko delo najprej doma in potem zlasti med našimi izseljenci v Argentini. Ko sem s teboj obiskal naše rojake v tej deželi, sem se sam prepričal, kako bogate sadove je prinesla in še prinaša tvoja setev in tvoje prizadevanje za ohranitev vere in narodne zavesti med našimi rojaki. Bog ti bodi za vse bogat plačnik, Dobri pastir, ki pozna vse tvoje trude in skrbi, pa dá nagrado, kakršno si si zaslužil!«

—jk

„Jugoslovanski čudež“

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Zagrebški sociolog Josip Zupanov označuje dejstvo, da doslej ni prišlo do množičnih demonstracij, delavskih uporov in javnih izbruhov ljudske nevolje proti režimu za »jugoslovanski čudež«. Ne dovoljene pa tudi ne prepovedane, ampak dopuščene stavke, ki so se lani v primeru z letom 1984 podvojile in dosegle nov rekord, delujejo kot strelovodi napetosti. Prav tako delujejo kot strelovodi razne izjave, ki se pojavljajo v časopisju in na televiziji.

Svetislav Djurdjević, mladi delavec v tovarni za traktorje Zmaj pri Beogradu je izjavil: »Res je, da večini naših stavk botrujejo denarne zahteve. A za njimi se skriva borba za človekovo dostojanstvo. V deželi, v kateri naj bi vladal delavski razred, se mora le-ta boriti za svoj obstanek. Živimo od prejemkov, ki krijejo le najnujnejše življenjske potrebe ali celo od manj. Delamo za plače, ki zadoščajo le za najemnino, mleko in mogoče ravno še za cigarete. Nastala je dvorazredna družba izredno bogatih in izredno revnih. Res se čudim, da delavci še niso šli na ceste, ampak samo ustavili stroje.«

Miloš Stanišić, najstarejši delavec v isti tovarni in član partije je pa s svoje strani dodal: »S potrpljenjem smo na kraju. Delavski razred nima več kaj izgubiti. Stalno dviganje cen, upadanje življenjske ravni in zaostajanja plač za inflacijo, vse to nas je pripeljalo na rob preživetja. Svojih družin ne moremo več preživljati, izgubili smo sleherno voljo do dela. Delavci stavkajo, ker se pač ne da več vzdržati. Vsega nam je zadosti!«

Druga oblika protestov je malomarno delo in postopanje na delovnem mestu. To je nedejaven upor pod geslom »Sploh me ne morete plačati tako malo kot malo lahko delam.« Za cel seznam je takih ravnanj: zamujanje, neupravičena odsotnost, namišljena bolezen, postopanje, zanikrno upravljanje strojev, kraja orodja, poškodovanje proizvodov in aparatur.

Da si delavec v Jugoslaviji zagotovi preživetje, se zateka k zaposlovanju na črno: pleskarji, inštalaterji, zidarji, električarji delajo po končanem delu na svoje. Kmetje se pri delu v tovarni čuvajo, da se potem s čim bolj neizrabljenimi silami lotijo kmečkega dela. Premnogi oddajajo v poletnem času sobe turistom za devize; tako je lani kar polovico prejemkov iz tujskega prometa končalo v zasebnih žepih, ne da bi imela država nad tem pregled ali kako korist.

Prihodki iz dela na črno so tudi ključ za uganko, kako je mogoče, da mnogi Jugoslovani še vedno lahko hodijo nakupovat v Celovec, Gorico ali Trst in si privoščijo počitnice pri morju ali v tujini. Isto delo ustvarja rezerve, ki preprečujejo pomanjkanje in delajo gospodarski položaj znosnejši. Milijonski trop prenizko plačanih brezposelnih in upokojenih ostaja pri tem kajpada praznih rok.

Varnostne ventile proti družbenim nemirom nudijo končno tudi svoboda potovanja, možnost poiskati si delo v tujini in odprto razpravljanje o krizi na sredstvih javnega obveščanja. Mlad beograjski taksist, sicer brezposeln trgovski nastavljenec je po TV preklel ves »komunizem-titoizem«, vendar z nekimi pridržki, ker se mu obeta delo v neki pizzeriji v Stockholmu, s čimer si namerava kupiti novo taksi, pa še si privoščiti silvestrovanje na Dunaju.

Tisk zavzeto odkriva jugoslovansko revščino in ne štedi s kritiko države in partije. Radio nudi žolčna pojasnila, zakaj je npr. mleko vedno bolj redko in drago obenem. Odgovor: Ker je pri nas vedno več volov. TV je pokazala s sekirami in lopatami oborožene vaščane, ki so se uspešno ubranili policije, katera jim je hotela odvzeti zemljo za gradnjo neke tovarne. Objavljena je bila tudi pripomba nekega proletarca, češ da bi bilo nesmiselno vreči delavsko vlado, saj ni več v njej delavcev. »Ničesar ne moremo spremeniti, a skoraj vse smemo reči,« je dejal član pisateljskega PEN kluba Predrag Matvejević. »V tej državi je komaj kaj demokracije, zato pa veliko svobode.«

Dolgoletni poznavalec Jugoslavije je nastalo krizo takole opisal: »To je preč, denar je preč, vera je preč, zagon je preč.« Poveličevana »jugoslovanska pot v socializem« in »delavsko samoupravljanje«, upanja polna »tretja pot« med Vzhodom in Zahodom, ki je svoj čas sprožila toliko navdušenja med razumniki zahodnega sveta, je klavrno končana. Jugoslovanske ure ne, da gredo drugače, ampak so se kratko malo ustavile.

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Kardinal Sin, nadškof v Manili na Filipinih, bi moral priti v Rim že 24. februarja, pa je moral svoj obisk zaradi naraščajoče napetosti odložiti. Šele ko se je položaj z odstopom predsednika Marcosa uredil, je lahko 6. marca dospel v Rim, kjer se je sestal z državnim tajnikom Casarolijem ter na štiri oči s sv. očetom, s katerim se je pogovarjal 30 minut. Pravijo, da je papež kardinalu priporočil, naj se Cerkev drži stran od problemov vsakdanje politike, zlasti pa naj se ne veže na kako politično formacijo. Dejstvo je, da je kardinal Sin zadnje čase odločno podrpl sedanjo predsednico Aquinovo in zahteval Marcosov odstop ter pozval prebivalstvo, naj prepreči nastop vojske zoper uporne generale.

■ Predsedstvo Združenja književnikov Srbije je soglasno podprlo kandidaturo Miodraga Bulatovića za predsednika Zveze književnikov Jugoslavije. Znano je, da so na skupščini Društva slovenskih pisatelijev Bulatovića zaradi njegovih protislovenskih stališč odločno odklonili. Če bi res postal predsednik, so mnogi slovenski pisatelji trdno odločeni iz društva izstopiti.

■ Posebni odposlanec sv. očeta msgr. Silvestrini se te dni mudi v Libanonu, kjer se je sestal z državnim predsednikom Džemajelom in ministrskim predsednikom Karamejem. Ob svojem prihodu je med drugim dejal: »Libanon je v središču dnevnih molitev sv. očeta, ki se vedno tudi prizadeva za konkretne pobude v korist libanonskega ljudstva, zlasti ob tragičnih dogodkih, ki so tako številni.« Msgr. Silvestrini je še dodal, da se bo sestal s čim več osebami javnega življenja, kajti treba je podpreti vse ljudi dobre volje in jim dati poguma.

■ V Moskvi se je zaključil 27. kongres sovjetske komunistične partije. Seveda je bil za glavnega tajnika znova izvoljen Gorbačov, ki je nato v sklepni besedi poudaril, da je glavno vodilo za nadaljnje delo obnova in reorganizacija sovjetske družbe. Centralni komite partije se bo odločno bojeval zoper nedelovnost, formalizem in brezbrižnost. V mednarodnem svetu se bo partija zavzemala za varen in pravičen mir, čeprav ZDA stavijo vse na silo.

■ Člani islamske teroristične organizacije »Džihad« (sveta vojska) so v Bejrutu ugrabili skupino štirih francoskih televizijskih operaterjev. Že prej je ista organizacija ugrabila štiri Francoze. Od francoske vlade zahteva, da se spusti na svobodo dva Italčana, ki sta pristaša iranskega voditelja Homeinija in jih je Francija izročila iraškim oblastem. Poleg tega naj bi Francija ne podpirala več Iraka s pošiljanjem orožja. Če ti pogoji ne bodo izpolnjeni do nedelje 16. marca, bo umorjenih vseh osem francoskih ugrabljencev. Vlada predsednika Mitteranda je naravno v veliki zagati, kaj storiti, zlasti ker so prav ta dan v Franciji parlamentarne volitve.

■ Eni severnoameriških ladij, ki je iskala ostanke vesoljskega plovila Challenger, katero je eksplodiralo 28. januarja letos 63 sekund po izstrelitvi, je uspelo zagledati njegovo kabino 40 km severovzhodno od rta Cañaveral v morskih vodah. V kabini je vseh šest vesoljcev in učiteljica Christa McAuliffe, ki se je ekipi pridružila.

■ Miguel D'Escoto, duhovnik misijonske družbe Maryknoll in sedaj zunanji minister v levičarski vladi Nikaragve, je že nekaj časa suspendiran in ne sme opravljati bogoslužnih opravil. Do škofov je zelo strupeno nastrojen, še posebej pa do kardinala Obando y Bravo. Njega je označil »za izdajalca ljudstva in bogokletneža«. Na nizkotne obtožbe je kardinal odgovoril: »Moramo moliti zanj, saj je ubog človek, ves prevzet od sovraštva.« Obenem je nikaragovski kardinal poudaril, da bo brez svobode tiska nemogoče popraviti napake, katere dela sandinistični režim.

■ Bivši filipinski diktator Marcos živi trenutno s svojo družino in ostalim spremstvom (79 oseb) na Havajih, ki so ena severnoameriških zveznih republik. Nova filipinska predsednica Corazón Aquino je razglasila vse potne liste, ki jih imajo ti izgnanci za neveljavne, kar pomeni, da bodo mogli potovati le, če jim bo za vsak nov primer dalo vizum najbližnje filipinsko veleposlaništvo.

Preureditev župnij v videmski nadškofiji

Videmska škofija ima 423 župnij. Skoraj 200 župnij ima manj kot tisoč prebivalcev in med temi je kar 140 župnij, ki nimajo niti 500 prebivalcev. Po letu 1950 je bilo ustanovljenih 60 novih župnij v glavnem z namenom, da bi dobili župniki državno plačo (kongruo). Nadškofija ima 602 duhovnika. Med njimi je 376 župnikov, 50 je župnijskih pomočnikov, katehetov in v drugih službah. Kar 112 duhovnikov je v pokoju, 64 duhovnikov pa službuje izven škofije: 25 v Italiji, 39 pa v tujini.

Do 30. septembra tega leta morajo škofje predložiti državni oblasti imena tistih župnij, ki jim bo priznana pravna osebnost. Tu je vprašanje, kaj narediti z majhnimi župnijami: ali jih združiti več skupaj v eno večjo, ali ustanoviti pastoralna področja, v katerih bi majhne župnije ohranile svojo samostojnost. Škofijski duhovniški in pastoralni svet sta mnenja, da mora v tem oziru odločati pastoralna korist prizadetih vernikov. Dokončna odločitev še ni bila sprejeta.

Papež govori časnikarjem

V petek 28. februarja je sv. oče sprejel veliko skupino časnikarjev. Po uvodnem pozdravu jim je govoril o nalogah vestnega časnikarja. Časopisje bogati znanje, oblikuje posameznike, pomaga skupnosti, da napreduje duhovno in moralno. Časnikar mora imeti dovolj poguma, da odkrito obsodi vse oblike potvarjanja, napačnega obveščanja, za kar imamo na žalost kričeče primere. Vse te stvari kvarijo časnikarstvo.

Sv. oče je ponovil poziv papeža Janeza Pavla I., da je treba obvarovati v današnji družbi globok čut za božje in za skrivnosten odnos med Bogom in vsakim človekom, kar tvori sveto realnost. Resnica je neločljiva zaveznica svobodnega obveščanja in zato podlaga napredka na vseh področjih človeškega življenja. Zato je razumljivo, da diktatorski režimi uporabljajo po svojem okusu in njihove »resnice« so prave laži.

Nauk Cerkve je večkrat ignoriran in pokvarjen. Ob tem je prva prizadeta resnica še prej kot Cerkev sama. Zato so sredstva javnega obveščanja, ki se navdihujejo ob katoliških načelih poklicana, da objavljajo novice v luči razodete vere.

Marxova predvidevanja se ne uresničujejo

V Sovjetski zvezi je prof. Viktor Ivanovič Gorodaš ravnatelj Zavoda za širjenje ateizma. Časnikarji ga vzporejajo z Ratzingerjem, prefektom rimske kongregacije za verski nauk. Nedavno je imel razgovor z italijanskim novinarjem V. Maddalonijem za revijo Famiglia Cristiana.

Povedal je, da papež lahko obišče katoličane v Sovjetski zvezi. Cenijo ga, ker se zavzema za mir v svetu. Priznal je, da cerkvá v Sovjetski zvezi ne obiskujejo le stari ljudje, ampak tudi mladi in izobraženci. Kljub vsem predvidevanjem je vera 70 let po oktobrski revoluciji še vedno živa. Vera ima v ruskem narodu globoke korenine. Ne da se zanikati, da se dogaja verski preporod. Marx je napovedoval, da bo vera izginila z razvojem socialistične družbe in z napredkom znanosti. To pa se ni zgodilo. Gorodaš je še dejal: »Naš zavod ne more povedati, kdaj se bo to zgodilo. Gre za dolgotrajen zgodovinski razvoj. Morda bo treba deset, morda petdeset let, morda celo stoletje. Pri nas je vera in tudi mi jo imamo!« je končal z nasmeškom.

Novi poljski misijonarji

Komisija za misijone pri poljski škofovski konferenci je objavila, da je v preteklem letu odšlo v misijone sto oseb in sicer 45 redovnih duhovnikov, 23 redovnic, 7 redovnih bratov, 8 škofijskih duhovnikov, 15 bogoslovcev in 2 laika. Največ misijonarjev je odšlo v Afriko, potem v dežele Latinske Amerike in nekaj v Azijo.

Važnost šolskega verouka

Italijanski zakon o šolskem verouku nima za nas Tržačane istega pomena kakor za druge kraje italijanske republike. Mi imamo verouk v šoli več kot sto let od časov stare Avstrije.

V Italiji pa tega ni bilo, ker je oblast bila nasprotna vsakemu verskemu vplivu v šoli. Po konkordatu iz leta 1929 je duhovnik imel vstop v šolo samo dvajsetkrat na leto in to fakultativno in brezplačno. Tedaj smo ga malokdaj videli v šoli. Verouk je učila učiteljica. Če pa je bila brezbrižna do vere ali celo nasprotna, o verouku ni bilo ne duha ne sluha.

Zdaj se je v tem oziru obrnilo na bolje. Starši izberejo vzgojno smer svojega otroka. Pri nas je oddavnaj veljalo pravilo, da poseča otrok verouk, če ga starši ne odpišejo. Torej je bilo dano na voljo staršev, da se svobodno opredelijo za ali proti verouku. Zgodilo se je pa večkrat, da so bili nekateri neverni starši mnenja, da je verouk otrokom potreben. Zato niso otroka odjavili od verouka.

Zdaj pa so starši prisiljeni prositi za verouk za svojega otroka. Če so do vere indiferentni, se ne bodo potrudili priti v šolo podpisat zahtevo po verouku. Tako bo otrok takih staršev ostal brez verouka, čeprav mu je ta tako zelo potreben. Jasno je, da kdor ne bo posečal verouka v šoli, ne bo mogel ne k obhajilu ne k birmi. Šolski verouk je ravno tako potreben kakor priprava na obhajilo ali birmo. Prazen je izgovor, da se bo otrok sam odločil glede vere, ko bo velik. Kako se bo svobodno odločil, če 18 let ni slišal besede o Bogu, oz. je poslušal samo ugovore proti veri?

Pri nekaterih starših je prišlo v navado, da svojega otroka pošiljajo k pripravi na obhajilo, a so mnenja, da ni potrebna sv. birma, ker ima otrok toliko drugih obveznosti (muzika, šport), da ne utegne vsemu kaj. Priprava na birmo je bolj zahtevna kakor priprava na obhajilo, zato so starši in z njimi otroci večkrat prepričani, da se ne splača. Tako bo otrok avtomatično odpadel od šolskega verouka.

Tu se pa vsiljuje vprašanje: Kaj pa bodo drugi otroci delali med veroukom, če niso v razredu? Šport, naloge, druge obvezne ure? Vprašati bi se morali: ali je verouk obremenitev otroka z odvečnim študijem ali pa neobhodno potreben za vsesplošno vzgojo? Če nič ne bo vedel o Bogu, Cerkvi, zakramentih, kako se bo lahko zavestno odločil glede vere? Ali so naši zakonodajalci želeli, da bi naši otroci rastli v nevednosti, da bi postali lažji plen protiverske propagande?

Mislim, da želi vsak pameten oče in poštena mati čim boljšo vzgojo za svojega otroka. Najboljša priprava na življenje je ravno temeljita verska vzgoja, ki je temelj vsake resnične svobode. Zakaj bi se moral v poznejših letih toliko truditi za spoznanje resnice o sebi in svetu, ko mu vse to nudi verouk v šoli? Brez vere ni prave ljubezni do resnice in do bližnjega. Če pa hočemo spremeniti svojo mladino v voljno orodje v rokah propagandistov in politikan/ov, ni treba, da starši podpišejo izjavo o verouku svojega otroka.

Če del naše mladine živi pod vplivom potrošniškega duha in poln uživanjaželjnosti, ni kriv verouk, ampak ker ne vzame verouka zares. Bog nas je ustvaril, zato nam samo Bog (verouk) lahko razodeva, kaj smo in kaj naj storimo s svojim življenjem.

R. BOGATEC

Enostranska stališča rušijo skupni slovenski kulturni prostor

Ideja skupnega slovenskega kulturnega prostora in delo v tej smeri obstaja vse od leta 1848 naprej, ko so naši politiki napravili načrt skupne upravne enote za vse Slovence pod Avstrijo. Vse do 1941 je povezava izseljenstva, zamejstva in matice živela in delovala.

Spremembo je prinesla revolucija. Novi režim ni kazal nobene volje Slovence povezati, pomagati jim in jih bodriti, če so bili politično nevtralni ali mu celo nenaklonjeni. Smrtni greh je bil od 1945 do danes kakorkoli sodelovati s politično emigracijo.

Vendar se je zadnja leta zdelo, da začenja biti režim, soočen z velikimi težavami doma, bolj odprt in pripravljen sodelovati z vsemi Slovenijami na neki širši vseslovenski podlagi.

Najnovejši razvoj na tem področju pa je zopet prinesel razočaranje vsem, ki so upali na evolucijo, dialog in spravo. Tako je spodletelo ob Celovški Mohorjevi družbi zaradi njenih koledarjev, ki so odprti tudi člankom ideološke emigracije iz leta 1945.

Ivan Jan v »Delu« (sobotna priloga 1. febr. 1986) v tej zvezi podaja pogoje matice za enotni kulturni prostor. Gre za politične zadeve: revolucija naj se po piscu predoči kot izključna borba in to silno krvava proti okupatorju.

Tako stališče je povsem v opreki z izjavami Tita, Kardelja, Djilasa in Dedijera, ki so javno potrdili, da je bila teža vsega boja v socialni revoluciji. Prav tako stališče zavrača sama zgodovina revolucije, med drugim tudi nedavno objavljena specifična statistika v zamejskem in izseljenskem tisku, ki od preko 65 tisoč žrtev pobitih na slovenskem prostoru pripisuje na račun revolucije, direktno ali indirektno skorej 60 tisoč Slovencev. Brez revolucije bi bila vojna v Sloveniji zaključena nekje med 30. aprilom in 8. majem in brez revolucije (po J. Vidmarju) bi se naše meje pisale neprimerno bolj ugodno!

Še večjo nedoslednost kot z umišljeno NOB zagreši pisec v škodo partije, ko porabi pol strani z etiketo »domobranci-narodni izdajalci«, potem pa jih označi: »Domobranci! A nikoli nobenega boja proti okupatorju, le proti partizanom, OF in KP«. Torej po tej označbi so domobranci kontra-revolucionarni ne pa narodni izdajalci!

Ivana Jana najbolj moti spoštovanje, ki se izkazuje osebi pokojnega škofa dr. G. Rožmana v koledarjih in tudi drugod na Koroškem. Znano je namreč, da partija v opravičilo revolucije nujno potrebuje nek važen zgodovinski razlog. Ta grešni kozel naj bi bila slovenska Cerkev.

Proti škofu Rožmanu že desetletja letijo neke splošne obtožbe brez pravih dokazov. Proces proti škofu je bil zavoljo pomanjkanja otipljivih dokazov tako revno pripravljen, da bi ga v civilizirani državi v objektivnem pravnem sistemu zavrnil tudi najnižji državni tožilec.

Jan v svojem članku omenja dve dejstvi, ki naj bi pomenili narodno izdajo: »Rožman je ugodil želji Graziolija za izobešenje italijanske zastave na cerkvah.« V prvi Jugoslaviji take prisile glede zastav ni bilo. Drugače je z diktaturami, ki vztrajajo pod kaznijo na izobešenju zastave. Pod Mussolinijem bi se tak prestopek kaznoval s taboriščem ali še s čim hujšim.

Druga specifična obtožba je izjava, objavljena v Slovencu 6. maja 1941: »Duce, sprejmite tudi izraze naše brezpogojne vdanosti in sodelovanja.« Naj odgovorimo z besedami dr. Rožmana: »Nastopni obisk (pri Grazioliju) in njegova vrnitev sta bila po splošnem običaju le vljudnostni, ne pa politični akt. Trditev, da sem pri tem obljubil popolno sodelovanje duhovščine, je neresnična. Zadevno časopisno poročilo je bilo objavljeno od tiskovnega urada komisariata; na njegovo stilizacijo nisem imel nobenega vpliva, kakor tudi nobene možnosti za kak popravek.«

Tako škof Rožman. Obširno dokumentacijo njegovega delovanja v letih 1941-45 je režim branilcu leta 1945 zaplenil in nikdar vrnil. Tradicija, potrjena po mednarodnih določilih pravi, da se okupatorju lahko obljubi mirno zadržanje, sodelovanje pri normalni upravi, ne pa zvestobe.

Pričakujemo, da stališče, ki ga zavzema Jan, ni dokončno. Škoda bi bila velika, lahko nepopravljiva, saj bi mogla dokončno nagniti številne Slovence v zamejstvu in zdomstvu, da odpišejo v svojih srcih Slovenijo, kakršna je sedaj.

Dr. Peter Urbanc

Gorica počastila spomin Matija Tomca

Na pobudo Združenja cerkvenih pevskih zborov je bila v nedeljo 9. marca zvečer v Gorici slovesna služba božja v spomin skladatelja Matija Tomca ob tridesetem dnevu njegove smrti. Za to priložnost se je v kapucinski cerkvi zbralo veliko ljudi, predvsem pevcev iz mesta in okolice. Somaševanje je vodil msgr. Oskar Simčič, spominski govor pa je imel prof. Stanko Jericijo.

Celotno bogoslužje so spremljale izključno Tomčeve skladbe: nekatere preproste kot pesmi Ko srce nemir objema, O kralj časti presveti ali ljudska O luč nebeška, druge zahtevnejše kot mašni spevi iz Maše v čast sv. Jožefu ali darovanjska Molite, bratje iz prelepe Tomčeve maše Stopil bom k oltarju. Številne pevce je vodil Mirko Špacapan.

Slovesnost je povzdignil tudi govor, v katerem je prof. Jericijo osvetlil lik pokojnega skladatelja in razčlenil njegov obsežni opus. Najprej je nanizal nekaj misli o glasbeni umetnosti, o njenih značilnostih in funkciji. Nato je orisal Tomčevo življenjsko pot in jo povezal z njegovo glasbeno ustvarjalnostjo. Pri tem je poudaril Tomčev delež na področju slovenske cerkvene in svetne glasbe. »Težko bi bilo reči, na katerem področju je pomembnejši. Pomemben pa je, in to v veliki meri, na obeh. Ali ne bi zazijala velika vrzel, če ne bi bilo njegovih priredb narodnih pesmi? Ali ni mogoče pri vsaki slovenski maši navzoč s petjem, s svojim vzklikom po povzdigovanju "Tvojo smrt oznanjamo, Gospod..." Ali ni v Sloveniji najbolj razširjena njegova liturgična maša na čast sv. Cirilu in Metodu, ki so jo peli večer pred njegovo smrtjo, kot za slovo, ljubljanski pevci, zbrani ob misijonu v stolnici?«

V nadaljevanju je prof. Jericijo orisal Tomčevo cerkveno glasbo ter njegovo instrumentalno glasbo s posebnim ozirom na orgelske skladbe. Poudaril je tudi bogastvo Tomčeve svetne zborovske glasbe in še posebej njegov izredni delež v priredbah pesmi iz ljudske zakladnice. Muzikologe čaka še veliko dela, saj bodo morali pregledati in analizirati Tomčevo delo in odkriti bogastvo njegovih stvaritev. »Vsekakor je že zdaj znano, da Tomca odlikuje močna in bogata invencija, zlasti ga povzdigujeta jasno in lepo izpeljevanje glasov, mojstrska polifonija, s katero je ustvaril odlične umetnine. Pa tudi v homofonskem pogledu je dosegel neprekosljivo stopnjo. Slovenska cerkvena, pa tudi svetna glasba ima danes v njem največjega predstavnika, na katerega je upravičeno ponosna.«

Ob koncu je prof. Jericijo povedal še naslednjo misel: »Nocoj smo se zbrali, da bi ob sveti mašni daritvi molili za pokojnega skladatelja, zlasti pa, da bi izrazili priznanje in zahvalo za njegovo delo.« Pri tem se mu vsiljuje vprašanje: kako gleda naša domovina, in tudi mi, na tako nadarjene, izredne, delavne umetnike? Ali dovolj cenimo take izbrane, redke ljudi, ki so nam zapustili tako dragocene stvaritve? Govornik je ugotovil, da od nekdaj naši ljudje niso dovolj cenili svojih glasbenih ustvarjalcev, in zaključil, da smo kot kristjani dolžni imeti povsem drugačen odnos do glasbene umetnosti in do tistih, ki se z njo ukvarjajo, zlasti še na področju cerkvene, sakralne glasbe. »Današnja laična in sekularizirana družba tega gotovo ne bo storila namesto nas. Zato je prav, da se kot kristjani bolj zavedamo, koliko lepega je človek ustvaril, da bi izrazil svojo religioznost, da bi izpovedal svojo vero...«

Goriška je tako v zbrani molitvi, z bogatim govorom in z mogočnim petjem dostojno počastila spomin duhovnika in skladatelja Matija Tomca.

L. B.

Duhovski poklici na Poljskem 1985

Konec lanskega leta je imelo 27 poljskih škofij 5.563 bogoslovcev, 42 redovnih skupin pa 2.901: skupaj torej 8.464 bogoslovcev. Leta 1980 jih je bilo 6.285.

Število poklicev na Poljskem stalno raste. Lani je bilo 964 novomašnikov, medtem ko jih je bilo pred petimi leti 632. Vseh duhovnikov na Poljskem je danes 22.381 (16.931 škofijskih in 5.450 redovnih), leta 1980 jih je bilo 7.000.

Največ poklicev je v Krakovu, nekdanji papeževi škofiji, ki je imela lani 64 novomašnikov, katoličanov pa ima nad dva milijona.

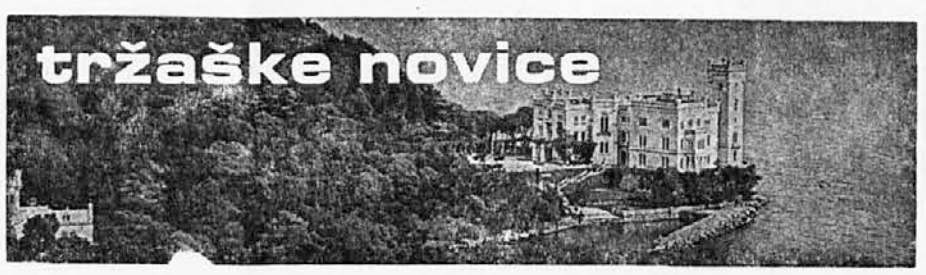

Spokorno bogoslužje v cerkvi Novega sv. Antona

V nedeljo 16. marca ob 16. uri (ne ob 15. uri, kot je bilo zadnjič najavljeno), bo v cerkvi Novega sv. Antona spokorno bogoslužje, ki ga bo vodil solkanski župnik g. Jožko Benedetič. S petjem pa bo sodeloval cerkveni pevski zbor iz Sv. Križa pri Trstu. Obenem bo priložnost za sv. spoved. Na voljo bo več spovednikov.

Pripravlja se pokrajinski kongres Slovenske skupnosti v Trstu

Po pokrajinskem kongresu SSk v Gorici, ki je bil 29. januarja, je sedaj na vrsti Tržaška. Njen kongres bo, kot je že bilo javljeno, v soboto 12. aprila popoldne. Tako je namreč določilo predsedstvo kongresa, ki je po pravilih pristojno za njegovo formalno sklicanje.

V obdobju od 28. februarja do 12. aprila bodo potekali zbori ali kongresi krajevnih sekcij. Kongres sekcije Devin-Nabrežina je že bil 3. marca.

Pred dnevi so se na sedežu stranke v Trstu zbrali tajniki krajevnih sekcij, kjer jih je izvršni odbor seznanil s podrobnimi pripravami za bližnji pokrajinski kongres, na katerem bo poudarek predvsem na programskih smernicah ter obnovitvi strankinih organov na osnovi enotnega programskega dokumenta in volilne liste.

Posamezne sekcije so vabljene, da do prve polovice tega meseca določijo datum svojih kongresov in jih po možnosti razporedijo tako, da se ne bi medsebojno križali. S tem v zvezi je bil govor, naj bi se v okviru posameznih sekcij omogočila izvolitev delegatov tudi iz mladinskih vrst.

V Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. Brandesia 27 bo **v nedeljo 23. marca ob 17. uri**

ODRSKA MEDITACIJA VELIKEGA TEDNA

Skupno tržaško romanje na Brezje in v Dravlje

Romanje bo v petek 25. aprila. Na Brezjah bomo imeli slovesno somaševanje. Po kosilu se bomo peljali tudi na Bled. Tam si bomo ogledali župnijsko cerkev, ki jo krasijo freske Slavka Pengova. Kdor bo želel, se bo lahko s čolnom peljal tudi na otok. Pozno popoldne se bomo ustavili v Dravljah pred Ljubljano, kjer stoji nova, moderna in komaj pred nekaj meseci dograjena cerkev, ki je posvečena Kristusovemu učlovečenju. Nova cerkev je zrasla poleg stare cerkve, zaobljubljene sv. Roku v časih črne kuge.

Po drugi svetovni vojni so Dravlje postale del Ljubljane in kmalu narasle na 3.000 prebivalcev. V zadnjem desetletju pa so nastale na ozemlju te župnije velike stanovanjske soseske, ki so privabile nove prebivalce. Tako šteje danes draveljska župnija okoli 23.000 duš. Vsled tako visokega porasta prebivalcev je nastala potreba po novi, mnogo večji župnijski cerkvi. Načrt za novo cerkev je izdelal mladi arhitekt Marko Mušič iz Ljubljane. Načrt je bil odobren in gradbeno dovoljenje izdano oktobra 1982. Dne 5. junija 1983 je ljubljanski nadškof Šuštar blagoslovil temeljni kamen, 15. septembra 1985 pa je že posvetil novo cerkev, v kateri je dokončan samo oltarni prostor, vse drugo je zaenkrat le začasno urejeno.

Nova cerkev je zgrajena iz betona, je zelo prostorna, lepa, svetla in se da v njej lepo moliti. V tej cerkvi bomo imeli slovesen zaključek našega romanja.

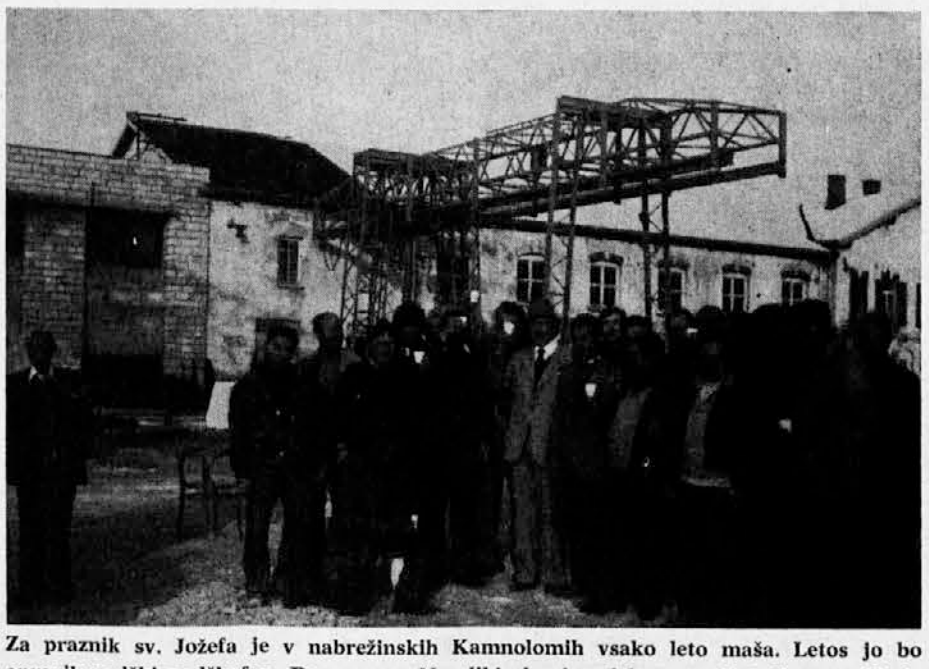

Za praznik sv. Jožefa je v nabrežinskih Kamnolomih vsako leto maša. Letos jo bo opravil goriški nadškof p. Bommarco. Na sliki skupina delavcev z lastnikom podjetja

Kamenčki

Trubar — preklinjevalec

Ne vem, kaj pravijo vsi drugi slovenski poslušalci radia Trst A v Italiji, ko poslušajo nadaljevanko o Trubarju. Kdo je ta neznani avtor, najbrž Ljubljančan? Drugače bi moral vedeti, da za mejo nismo vajeni takega protiverskega besa in tako pogostega uporabljanja kletvic v radijskih igrah. Ali bi italijanske postaje spustile v eter take oddaje?

Trubar je bil res ostrega jezika in jezen na nasprotnike, a imel je okus in je bil versko goreč. Ta serija iger pa je po mojem samo pretveza za smešenje Cerkve in vere in zelo slab poklon Trubarju za jubilejno leto. Ta Trubar je pobesnel, histeričen (k temu pomaga tudi igralec) in zelo malo inteligenten. Neprestano meče iz ust izraz »farške kurbe«, našteli smo jih ogromno.

Ali niso mogli na radiu Trst A dobiti sposobnejšega avtorja? Ali nismo brali, da je pisatelj Jančar napisal osnovo za film o Trubarju? Zakaj niso prosili njega? Ta nadaljevanka je pa, oprostite, zelo povprečna (ali podpovprečna) in polna strupa in kletvic. Škoda, ker je dobro režirana in opremljena.

J. P.

Bralci pišejo

Bodimo točni!

V zadnji številki »Katoliškega glasa« ste napisali »nekaj o novem konkordatu med Italijo in Vatikanom«. Poudaril bi rad, da v Gorici nisem govoril o konkordatu med Italijo in Vatikanom, pač pa o konkordatu med Italijo in Svetim sedežem ali Apostolskim sedežem.

Ali je tu kakšna razlika? Vatikan je država, Sveti sedež pa, kakor pravi Zakonik cerkvenega prava, označuje ne le rimskega papeža samega, ampak tudi državno tajništvo, svet za javne zadeve Cerkve in druge ustanove rimske kurije, po kateri papež navadno opravlja posle vesoljne Cerkve in ki v njegovem imenu in z njegovo oblastjo izvršuje službo v blagor in služenje Cerkvam. Res je, da papež biva v Vatikanu in da so nekateri važni cerkveni uradi tudi v samem območju vatikanske države, a Vatikan še ni Sveti sedež.

L. Škerl

Pomemben kongres

Vsedržavno združenje deželnih, pokrajinskih in občinskih uprav AICCRE je imelo od 6. do 8. marca v Palermu svoj deveti kongres. Pred številnimi javnimi upravitelji iz vse države je zborovanje odprl predsednik združenja Serafini, obširno uvodno poročilo pa je imel tajnik Martini. Na kongresu je bilo govora tudi o vprašanjih jezikovnih skupin in narodnostnih manjšin, ki živijo v Italiji. S tem v zvezi je omeniti, da so predstavniki Južne Tirolske in deželni svetovalec SSk dr. Štoka posegli z utemeljenimi argumenti, pri čemer je dr. Štoka zlasti poudaril nujnost celovite zaščite Slovencev v Italiji.

PRAZNOVANJE SV. JOŽEFA v Ricmanjih od 16. do 19. marca

CERKVENI SPORED

Nedelja 16. marca: ob 9.30 nedeljska maša pri Domju; ob 11. uri nedeljska maša v Ricmanjih; ob 15. uri pete litanije sv. Jožefa, govor in blagoslov; ob 17. uri večerna maša.

Sreda 19. marca: ob 9. uri maša za šolsko mladino; ob 11. uri slovesno somaševanje; ob 15. uri litanije sv. Jožefa, govor in blagoslov; ob 17. uri večerna maša in sklep praznika (Gallus Consort iz Trsta poje mašo v čast sv. Jožefa domačina Ernesta Švare iz leta 1920).

VZGOJNO PASTORALNI SPORED
(v Baragovem domu)

Ponedeljek 17. marca: ob 20. uri srečanje župnijskih svetov iz Brega (vodi g. Renato Podberščič iz Vipave).

Torek 18. marca ob 20. uri srečanje s starši in zakonci (vodi zdravnik dr. Andrej Vuga s soprogo).

KULTURNI SPORED
(v Baragovem domu)

Nedelja 16. marca: ob 18. uri nastop dramske skupine PD Štandrež z veseloigro »Barillonova poroka«.

Sreda 19. marca: ob 18. uri koncert baročne glasbe (nastopa Gallus Consort iz Trsta).

Župnijski svet Ricmanje izreka vsem članom župnijske skupnosti ter vsem dragim gostom ob prazniku sv. Jožefa prijazno dobrodošlico ter obilo duhovnih dobrot, saj je tu tudi priložnost za izpolnitev velikonočne dolžnosti.

ANTON TRSTENJAK:

Človek bitje prihodnosti

Pri Slovenski Matici v Ljubljani je izšlo v lanskem letu veliko delo največjega slovenskega psihologa Antona Trstenjaka z naslovom »Človek bitje prihodnosti - Okvirna antropologija«. Sam avtor v predgovoru opozarja, da je to njegovo drugo delo na to temo; prva njegova antropologija se je imenovala »Hoja za človekom« in je izšla leta 1968 (doživela je tudi italijanski prevod Il cammino dell'uomo). Avtor poudarja nadalje v predgovoru, da tudi sedanje delo ne obsega vsega, kar bi morala antropologija povedati o človeku ter o njegovi preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

Beseda antropologija pomeni nauk o človeku: ta je v tisočletjih svojega bivanja spravil skupaj toliko znanja, izkušenj in toliko razmišljanj, da je najbrž nemogoče vse analizirati in kritično presoditi. Zato se vsak antropolog loti analize človeka s svojega zornega kota. Trstenjak prikazuje človeka po kriteriju skupnih imenovalcev, ki so naslednji: človek kot biološko, zgodovinsko, odprto, simbolično, ustvarjalno, dialektično, vprašujoče, odgovorno bitje ter kot bitje prihodnosti. Vsakemu od teh skupnih imenovalcev je posvečeno eno poglavje.

Trstenjaka najbolj prevzame opis človeka kot bitja, ki se realizira samo na ta način, da sili vedno naprej k večji popolnosti. Avtor obrne svoje misli v tri cilje, h katerim teži človek: ti so svoboda, moralno dobro in sreča.

Mislim, da je nemogoče opisati v nekaj stavkih vsebino te antropologije; tu gre za monumentalno delo, ki ga moremo sprejemati le v majhnih dozah, po pozameznih poglavjih. Če pogledamo obseg knjige in izredno bogato bibliografijo, se zdi skoraj nemogoče, da je vse to delo opravil en sam človek.

Sicer pa je prof. Trstenjak svoje zmožnosti dokazal že pred leti z delom »Oris sodobne psihologije«; tudi v tem primeru je sam spravil skupaj knjigo, ki je po navadi sad ekipnega dela. Kot znanstvenik na psihološkem področju je poznan po vsem svetu, še zlasti v Italiji. Zasluži priznanje tudi zato, ker je znal napisati več knjig, v katerih se na poljuden način loteva raznih psiholoških argumentov.

Delo »Človek bitje prihodnosti« enkratno predstavlja, kot vsa Trstenjakova dela, njegovo filozofijo: človek se realizira samo, če ustvarjalno osvoji in preoblikuje svet. In to dela avtor brez dvoma na svojem področju.

B. Š.

★

Najstarejši živeči kardinal je trenutno Pietro Parente, ki je 16. februarja dopolnil 95 let življenja, 18. marca pa bo praznoval 70 let svojega duhovništva. Kardinal je še vedno zelo čil in umsko svež. Pred nekaj dnevi je »L'Osservatore Romano« objavil njegov članek »Načelstvo in zbornost v Cerkvi«, nedavno pa sta izšli njegovi knjigi o koncilu in Materi božji.

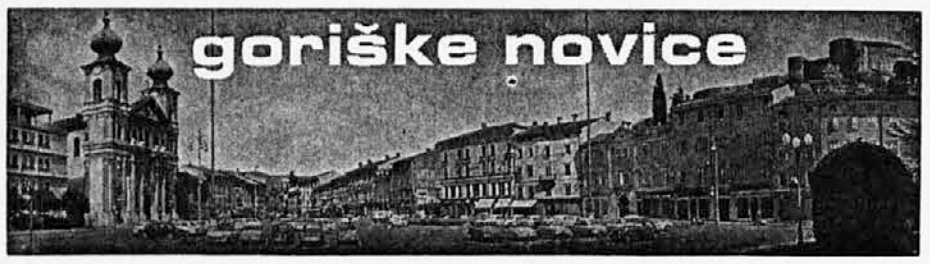

Tri podobe - Tri pesmi

Posrečeno sta se združila dva tržaška umetnika, pesnik Aleksij Pregarc in slikar Edi Žerjal, in se ubrala v isto umetniško noto, eden kot besedni ustvarjalec, drugi kot upodabljajoči umetnik ter skupno ustvarila dragoceno umetnino Tri podobe - Tri pesmi. Ob treh še neizdanih pesmih A. Pregarca na kraško tematiko je E. Žerjal ustvaril tri jedkanice in akvetinte na motiv kraških portonov. Pesnik je pesmi napisal na roko, umetnik je podobe odtisnil z ročno stiskalnico in nastala je mapa s tremi podobami in tremi pesmimi s priloženim prevodom Jolke Milič v italijanščini. Svojevrstna umetniška stvaritev v velikosti 35x50 cm v točno 60 oštevilčenih izvodih.

Umetnika in njuno stvaritev je v sredo 5. marca predstavil v Katoliški knjigarni prof. Jožko Vetrih; udeleženci pa so si po predstavitvi ogledali razstavljene originale in mape ter bili soglasni, da gre za naše kraje in navade edinstveno umetniško delo. Poleg obeh avtorjev je bila navzoča tudi prevajalka Jolka Milič iz Sežane, ki je z izrednim posluhom za italijanski jezik prevedla Pregarčeve poezije. Zadnja pesem se končuje: »... apnenčasti simbol kraške trpkosti.« Oboje, pesmi in podobe, pa so še bolj simbol ljubezni do kraške zemlje in njenih prebivalcev.

Seja ZSKP

Seja Zveze slov. katol. prosvete je bila 2. marca. Poleg izredno velikega števila zastopnikov društev (18) je prišla na sejo tudi predsednica ZCPZ prof. Lojzka Bratuž. Z njo smo se pogovorili zlasti o potovanju v Milan 20. aprila.

Predsednik ZSKP je povedal, da goriški prefekt zapušča svoje mesto. Hvaležni smo mu, saj je med svojim bivanjem v Gorici pokazal zanimanje za naše delo tudi s tem, da je bil velikokrat prisoten na naših prireditvah.

Odborniki Zveze so se na seji pogovarjali tudi o pustni aferi v Doberdobu. Obsodili so smešenje krščanskih obredov in simbolov, ker se s tem žali tudi krščansko misleče rojake.

Letošnjo revijo pevskih zborov Cecilijanko bomo posvetili skladatelju Matiju Tomcu. Zveza bi v najkrajšem času rada priredila srečanje s pesnikom Renatom Quaglio iz Rezije, enim izmed letošnjih Prešernovih nagrajencev.

Doba po novem letu je zlasti za pevske zbore čas študija in vaj. Konec marca in v aprilu si bodo sledili nastopi zborov na reviji Primorska poje. Zbor L. Bratuž, ki letos ne bo nastopil na tej reviji, bo imel samostojen koncert 20. marca v župnijski cerkvi v Pevmi. Mešani zbor iz Števerjana pripravlja samostojen koncert 31. maja.

Zveza se pripravlja na občni zbor, ki bo 7. aprila in vabi vsa včlanjena društva in skupine, naj skrbno pripravijo svoja poročila.

Doberdob

Nastop zbora KKD »Hrast« v Furlaniji. Ob dokaj slabem vremenu je v soboto 1. marca omenjeni zbor odpotoval v Castions delle Mura, kjer je zvečer nastopil v domači cerkvi skupaj z dvema italijanskima zboroma.

Uvodne besede je izrekel domači župnik, ki je citiral besede slavnega borca zoper nasilje črnskega pastorja Martina Luthra ki se glase: »Sanjal sem, da so beli in črni otroci hodili z roko v roki...« To misel o bratstvu je nato povezal s srečanjem Slovencev, Furlanov in gostov iz Emilie-Romagne.

Od zborov je prvi nastopil domači, kateremu je sledil doberdobski in zapel deset pesmi. Kot zadnji se je predstavil zbor iz Emilie-Romagne. Bogat srečolov je zaključil prvi del sporeda.

V sosednji dvorani je nato potekala vesela družabnost ob bogato obloženih mizah z okusnim pecivom in dobri kapljici. Pelo se je dolgo v nočne ure, k poskočnemu veselju pa je pripomogel tudi glas harmonike. *K. F.*

Ronke

Izredno zanimiv in prijeten večer smo imeli prejšnji petek Slovenci na Laškem. Tudi če je vreme marsikaterega zadržalo doma, tisti, ki so prišli v Romjan ogledat si dokumentarce Zdenka Vogriča, so se res obogatili z našo kulturno in življenjsko stvarnostjo.

Najprej je avtor predvajal film o predlanski vseslovenski manifestaciji na Travniku, nato je pokazal zanimiv dokumentarec o štehvanju v Zahomcu v Ziljski dolini. Sledila sta še dva filmska zapisa o lepih in tradicionalnih navadah na Goriškem: martinovanje v Štandrežu in pust na Vrhu. Nato še zanimivost, ki je sedaj prepovedana, tj. lov na brinjevke z »laštro«.

Seveda je Vogrič pred predvajanjem vsakega filma povedal, zakaj je nastal in razširil nato predavanje s koristnimi navodili. Domača publika je ob koncu toplo zaploskala goriškemu gostu. - *K. M.*

»Pastirček« bo obhajal jubilej

V zadnji številki našega lista je kratko omenjeno »Izšla je 6. štev. Pastirčka«. V Pastirčku samem je pa vprašanje: »Koliko let že izhaja naš Pastirček?« Odgovor: »Aprila bo 40 let.«

Odgovor drži, kajti prva številka Pastirčka je res izšla za veliko noč leta 1946. Njegovemu rojstvu so botrovali tedanji katehetje na slovenskih osnovnih šolah v Gorici pok. p. Otmar Vostner, frančiškan s Kapele, ki je učil v Solskem domu, K. Humar, M. Mazora in prof. Vilko Čekuta kot tehnični vodja, ki sedaj živi v Torontu v Kanadi.

Prva leta je bil Pastirček sila skromen po obliki in tudi po ilustracijah. Saj ni imel denarja. Prinašal je pa originalne lesoreze Vilka Čekute, ki so jih otroci cenili. Namenjen je bil otrokom osnovnih šol v goriški coni A pod zavezniško upravo. P. Otmar je znal prijetno urejati novi listič, ki se je kmalu udomačil na naših šolah; že po prvih številkah so začeli vanj dopisovati tudi otroci sami.

Če danes brskamo po teh imenih, odkrijemo današnje profesorje, učitelje, doktorje in seveda tudi številne starše in celo nonote in none, ki niso nadaljevali šol, so se pa oglašali v Pastirčku. Tako je Pastirček kaj kmalu postal šola za pisanje otrokom in mladinskim pesnikom ter pisateljem. Nekateri teh so se kasneje izselili v tujino, drugi so ostali v novi Jugoslaviji, tretji pa so vztrajali in še vztrajajo do danes.

V 40 letih so se seveda javili še novi sodelavci in prijatelji. Kolikor vem, uredniki nikoli niso bili v stiski za prispevke, zlasti ne, odkar je leta 1951 prevzel uredništvo pok. msgr. Srečko Gregorec, ki je sam bil prijeten mladinski pesnik in plodovit pisatelj zgodbic in dramskih prizorov. Naj spomnim le na njegovega Ivčka-Nagajivčka, ki je izhajal veliko let.

V tem času je Pastirček deset let izhajal v Trstu pod uredništvom dr. Jožeta Prešerna, nakar se je vrnil v Gorico, kjer bo letos slavil 40-letnico življenja. To veliko slavje bo Pastirček praznoval z velikim srečanjem otrok in prijateljev v nedeljo 11. maja v Katoliškem domu v Gorici. Program je že skoro izdelan.

Širite „Katoliški glas“

Romanje k Materi božji v Portorož prireja na velikonočni ponedeljek Slovenska duhovnija v Gorici. Na voljo je še nekaj prostorov v avtobusu. Morda bi kdo iz okoliških krajev želel z nami. Naj se čimprej priglasi pri Sv. Ivanu v Gorici.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA
prireja gostovanje skupine Oder OBACE s Koroške z igro
Ivana Cankarja
KURENT
Dramatizacija Marjan Belina, režija Franci Končan.
GORICA, Katoliški dom v soboto 22. marca ob 20.30

MEŠANI ZBOR LOJZE BRATUŽ - GORICA
vabi na
KONCERT
motetov in slovenske sakralne glasbe
Dirigent Stanko Jericijo
Župnijska cerkev v Pevmi, četrtek 20. marca ob 20.30

Šport

I. MOŠKA DIV.

Soča Čer-Impex - Acli Ronchi 3 : 2
(15 : 13, 7 : 15, 6 : 15, 15 : 10, 15 : 11)

Minulo soboto je sovodenjska »Soča« na domačem igrišču s težavo premagala moštvo iz Ronk, ki je bilo prav tako še neporaženo. Acli je mlada, a disciplinirana ekipa, ki je prikazala enakomerno igro brez opaznih nihanj, razen v konici petega seta. Obratno pa se je Soča že v prvem nizu mučila zaradi nepovezanosti potez. V osrednjem delu tekme je našim vseskozi slabo kazalo, toda ko je bila že skrajna sila, so se le dokopali do neke zbranosti in začeli nastopati skladno. Izkušenost Sovodenjcev je v zadnjem setu prevladala nad gosti, ki so nemočno gledali, kako jim zmaga polzi iz rok. Soča je vsega zbrala 58 točk, Acli pa 64. Vsekakor je bila tekma na dobri ravni, predvsem pa napeta.

V soboto 15. t. m. igra Soča ponovno v domači telovadnici v Sovodnjah ob 18.30 proti Libertasu iz Koprivnega.

MOŠKA C2 LIGA

Inter - Olympia 3 : 0
(15 : 10, 15 : 9, 15 : 7)

Ponovno so plavi morali zapustiti igrišče praznih rok. In spet so se pokazale iste napake v sprejemu in servisu, medtem ko je bil napad to pot učinkovit in vreden pohvale. Olympia zaseda osmo mesto na skupni lestvici, kar ji še zagotavlja obstoj v ligi. Toda pred sabo ima še nekaj tekem, ki jih bo morala odigrati zelo borbeno, da ne pride do najhujšega.

ŽENSKA I. DIV.

Pričelo se je tudi žensko prvenstvo I. divizije, v katerem nastopajo tudi dekleta Olympie. Že pred meseci so pričele s tedenskimi treningi. Ekipo so letos pomladili z igralkami, ki so lani nastopale v mladinskih ligah, ker je nekaj deklet opustilo nastopanje zaradi študija. Začenjajo tako novo prvenstvo okrnjene, toda z veliko voljo, da nekaj pokažejo in dosežejo.

MOŠKA I. DIV.

Lucinico - Olympia 3 : 0
(15 : 10, 15 : 7, 15 : 12)

Cotič Robert

Voli so skoro izginili

Med živalmi, ki v naši deželi izumirajo, so voli. Kakor se to čudno sliši, je resnica. Statistika pravi, da je bil v letu 1984 v goriški pokrajini en sam vol. V hlevih so pa redili še 4.332 krav, 4.047 telet, 1.327 junic in 11 bikov. Gibanje živali v hlevih kaže, da se je od leta 1979 do 1984 znižalo število vseh vrst govedi od 10 980 na 9.724.

Druga značilnost je padec goveda v manjših hlevih (1 do 10 govedi). Porastli pa so veliki hlevi, posebno zadružni (od 20 do preko sto glav). Srednje velikih hlevov (od 20 do sto govedi) je bilo leta 1979 58 z 2.220 glavami živine; leta 1984 pa 74 z 2.910 živalmi. Velikih hlevov z nad sto glav živine je bilo leta 1979 štiri s skupno 2.553 govedi; leta 1984 pa 7 z 2.638 glavami živine. Tudi živinoreja se torej modernizira in prehaja na industrijsko proizvodnjo, ki se edina še splača.

Romanje v Sv. deželo

Kot že javljeno bomo letos organizirali romanje v Sveto deželo in sicer od torka 29. julija do torka 5. avgusta. Ta čas smo izbrali, ker so počitnice in se ljudje lažje podajo na pot. Cena za prevoz z letalom in prenočevanje s hrano je 1.200.000 lir. Odhod z letališča v Ronkah. Zagotovljeno je strokovno spremstvo od Ronk dalje. Potreben je veljaven osebni potni list.

Za Gorico je vpisovanje samo v Katol. knjigarni, na Tržaškem pa pri domačih dušnih pastirjih, ki naj romarje potem prijavijo naravnost v Katol. knjigarni. Pri vpisu se plača 200.000 lir, ostalo do 31. maja. Prijave se sprejemajo do 30. aprila. Če bi do tega roka ne bilo dovolj vpisanih (vsaj 40), romanje odpade in vpisanim se denar povrne.

OBVESTILA

Praznik sv. Hilarija in Tacijana, mestnih zavetnikov Gorice bomo obhajali v nedeljo 16. t. m. v stolnici ob 18. uri. Ker je to skupno slavje za vse mesto, odpadejo vse večerne maše, tudi slovenska pri kapucinih.

Velika razprodaja starih knjig je sedaj v Katoliški knjigarni v Gorici. Po močno znižani ceni so knjige, ki se nikjer več ne dobijo, in tudi note, ki so drugod razprodane.

Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu priredi revijo otroških in mladinskih zborov »Pesem mladih« v nedeljo 23. marca ob 17. uri v Kult. domu v Trstu.

Drama SNG iz Maribora bo nastopila v Kult. domu v Trstu z igro Mateja Bora »Raztrganci« in sicer od četrtka 13. do nedelje 16. marca, v Gorici pa v ponedeljek 17. in v torek 18. marca ob 20.30 in sicer v rednem abonmaju SSG. Igra »Raztrganci« je veren odraz vzdušja, odnosov med ljudmi in njihovih dejanj neposredno v času zadnje vojne. Pripoveduje pa o provokatorjih, ki so jih Nemci pošiljali kot partizane v štajerske vasi, da bi med ljudmi delali zmedo in preplah.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu, ul. Donizetti 3 bo v ponedeljek 17. marca ob 20.30 večer z uredniki Celovške Mohorjeve družbe. Prikazali bodo najnovejše izdaje in orisali založniške načrte.

DAROVI

Za Katoliški dom: M. P. 30.000; J. U. 50.000; Marijina družba, Gorica 50.000; N. N. 20.000; N. N. 20.000; N. N. 20.000 lir.

Iva Stibilj: za Katoliški glas, za Zavod sv. Družine in za cerkev sv. Ivana v Gorici po 50.000 ter za novo telovadnico 16.000 lir.

M. Z., Gorica: za sklad Katoliškega glasa 82.000 in za cesto na Sv. goro 500.000 lir.

Za moški zbor »M. Filej«: za ubrano petje pri pogrebni maši naše mame in none Štefanije Grilj por. Durcik darujejo sin Darko, hčeri Lojzka in Marica z družinami 100.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: družina Sfiligoj, Videm v blag spomin Vide Bevčič 50.000 lir.

Za Sv. goro: N. N. 20.000 din.

N. N.: v spomin Remigija Corsija in Maksa Debenjaka za Katoliški dom in novo telovadnico po 40.000, za cerkev sv. Ivana v Gorici pa 20.000 lir.

Za popravilo cerkve v Sovodnjah: Mara v spomin na pok. sestro Otilijo Uršič 10.000; Justina K. v spomin na pok. Ano in Mirkota Komjanc 30.000 lir.

Za sklad Mitja Čuk: kolegice sestre Iči v spomin na Vero Štrajn 80.000; mož Celeste v spomin na ženo Drago 100.000; Vanijevi sošolci v počastitev spomina Drage Daneu 65.000; Stanka in Riko namesto cvetja na grob Jelkine mame 30.000; žena in sinova ob osmi obletnici smrti Milčka Škrapa 15.000; Stanko in Karmela Ferluga namesto cvetja na grob Giovanne Maver 50.000; Srečko Šuman v počastitev spomina Antona Sandalja 25.000 lir.

Namesto cvetja na grob Stane Oficije: Ljuba Smotlak za Katoliški glas in za Pastirčka po 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Albina Košuta ob obletnici smrti moža Stankota 20.000 lir.

Za cesto na Sv. goro: tržaški slovenski duhovniki 1.000.000; A. V. ob 40-letnici moževe smrti 40.000 lir.

Za bogoslovca v misijonih: N. N., Trst 500.000 lir.

Vsem plemenitim podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Spored od 16. do 22. marca 1986

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Čarodejni novčič«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Kmetijski tednik. 14.10 Nediški zvon. 14.40 Jože Rode: Ob 400-letnici P. Trubarja. 15.40 Sport in glasba ter prenosi z naših prireditev.18.00 Košarka Corona Cremona-Jadran.

Ponedeljek: 8.10 Štirideset let radijskih oddaj v Trstu. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Iz šolskega sveta. 15.00 Otroški kotiček: »Ali nas poznaš?« 16.00 Iz zakladnice pripovedništva. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Simf. orkester RTV Ljubljana. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 Koncertni in operni spored. 14.10 Povejmo v živo! 15.00 Mladi mladim. 15.45 Postni govor. 16.00 Med Brdi in Jadranom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Simf. orkester RTV Ljubljana. 18.00 P. P. Pasolini: »Ubesedovanje«. Drama.

Sreda: 8.10 Gledališki glasovi. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Oktet Škofije, Oktet F. Bevk iz Otaleža, Primorski oktet iz Ajdovščine. 14.10 Gospodarska problematika. 15.00 Čarobni globus. 16.00 Od Milj do Devina. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Poezija slov. zahoda.

Četrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 Slovenska popevka. 14.10 Ne prezrimo! 16.00 Nagoriškem valu. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Letošnja Primorska poje. 18.00 Štirideset let slovenskih radijskih oddaj v Trstu.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 13.20 APZ B. Kraigher iz Maribora. 14.10 Povejmo v živo. 15.00 Iz filmskega sveta. 15.45 Postni govor. 16.00 Iz zakladnice pripovedništva. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Letošnja Primorska poje. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Koncertni spored. 14.10 Pogovori o kulturi sožitja. 15.00 Otroška oddaja: »Iz kota v kot«. 16.00 Popotovanje po Južni Ameriki. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Jože Rode: Ob 400-letnici P. Trubarja.

Postni govori na radiu Trst A

Na sporedu so ves postni čas vsak torek in petek ob 15.45.

14. marca: *Luč narodov* (p. J. Kokalj SJ).

18. marca: *Nad verami sveta* (p. J. Kokalj SJ).

21. marca: *Pred skrivnostjo* (p. F. Zupančič).

Čestitke

Ob z odliko opravljenem državnem habilitacijskem izpitu (26. febr.) na univerzi za arhitekturo v Benetkah in po prav tako uspešno dokončanem diplomskem izpitu na ljubljanski fakulteti čestitajo arhitektu

ALESU PRINČIČU

iz Krmina starši, brat, sorodniki in prijatelji.

ZORA SAKSIDA
BELA TAPISERIJA
Pesmi
Naprodaj so v vseh slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici

OGLASI
Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 400 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob smrti naše drage mame in none

Štefanije Grilj por. Durcik

se iskreno zahvaljujemo, zlasti g. župniku D. Butkoviču, pevskemu zboru in vsem, ki so darovali cvetje in v dobre namene ter nam na kateri koli način stali ob strani.

Sin Darko z družino in hčeri Lojzka in Marica z družinama

Rupa, 4. marca 1986